

III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»

Ведмідь М. О., здобувач вищої освіти СВО – бакалавр,
спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування,
Науковий керівник – **Єгорова О. В.**, к.е.н, доцент, доцент кафедри
економічної теорії та економічних досліджень,
Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава

«ІНДЕКС БІГ-МАКА» ЯК МЕТОД ПОРІВНЯННЯ КУПІВЕЛЬНОЇ
СПРОМОЖНОСТІ ВАЛЮТ

Індекс Біг-Маку був запропонований у 1986 році англomовним журналом The Economist для з'ясування чи знаходяться валюти на своєму «правильному» рівні. Він заснований на теорії паритету купівельної спроможності (ПКС), згідно з яким довгострокові валютні курси повинні рухатися до курсу, який би вирівняв ціни на однаковий кошик товарів і послуг (в даному випадку – гамбургер) у будь-яких двох країнах. [2]

Даний індекс є світовим стандартом, який включений до підручників та є предметом економічних досліджень таких економістів як Андреас Хофер, Кемпбелл Макконнелл, Стенлі Брю та інші.

Біг-Мак, флагманський гамбургер мережі швидкого харчування McDonald's, є моделлю узгодженості. Складений із семи інгредієнтів, двоповерховий сандвіч виробляється майже однаковим чином у більш ніж 36 000 ресторанів різних країн. Об'єктом порівняння аналітики обрали ціну на гамбургер через те, що в його склад входять основні продукти споживчого кошика, а саме: хліб, м'ясо, сир та овочі. [3]

Згідно з ПКС, валюти повинні коригуватися доти, доки ціна однакового кошика товарів – в нашому випадку Біг-Мак – не буде однаковою в усіх країнах. Наприклад, на січень 2020 року, за даними The Economist, Біг-Мак коштує 57 гривень в Україні та 5,67 долара в США. Припускається обмінний курс 10,05. Різниця між цим та фактичним обмінним курсом – 23,99, передбачає, що українська гривня є на 58,1% знеціненою (рис.1).

«Індекс Біг-Мака» не можна вважати точним методом визначення паритету купівельної спроможності, але він є надзвичайно простим та наочним. Потрібність та актуальність індексу проявляється в тому, що він значно полегшує розуміння теорії обмінних курсів, роблячи її більш доступною для середньостатистичної людини.

У розрахунку індексу Біг-Мака є певні неточності, а саме ігнорування деяких факторів, що можуть різнитись в залежності від країни. Так, ціна Біг-Мака залежить не тільки від ціни його інгредієнтів, а й від вартості нерухомості та комунальних послуг, що необхідні в процесі виробництва гамбургеру. Проте, вони не враховуються. [1, с. 70]

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

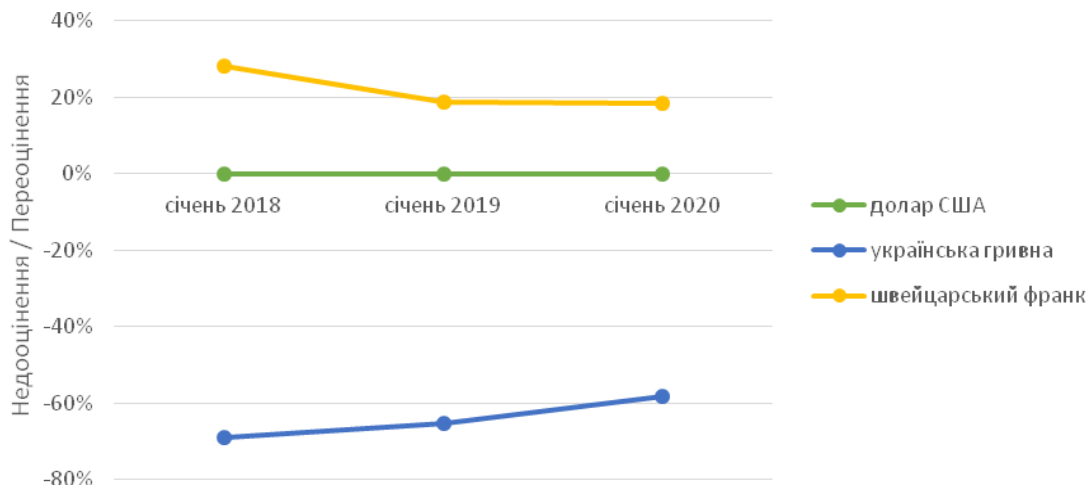

Рис. 1. Графік паритетної оцінки валют за допомогою «Індекса Біг-Мака»

Окрім індексу Біг-Мака економісти використовують в аналогічних цілях вартість інших продуктів, наприклад, кави «Латте», iPod, Золотого-Мака, Старбаксу, КФС, салату «Олів'є» та інші. В Україні існує одна з багатьох альтернатив індексу – борщовий набір. Він є місцевим набором продуктів, а отже використовується для порівняння цін на борщовий набір в різних регіонах, в різних супермаркетах та в різні періоди часу. Наприклад, у лютому 2020 року ціна борщового набору в середньому по Україні становила 68,36 гривень, а в цей же місяць минулого року вона складала 77,40 гривень. [4]

Попри певні неточності, нестандартні методи оцінки економічних показників добре демонструють ідею паритету купівельної спроможності: на однакову суму грошей, перераховану в національну валюту, можна придбати ідентичну кількість одиниць товару.

В ідеалі за Біг-Мак в будь-якій країні ми повинні заплатити однакову суму доларів США. Але економіки різних держав нестабільні, часто піддаються впливу з боку не тільки внутрішніх, але і зовнішніх чинників – падіння цін на нафту, світова криза, політична нестабільність. Це призводить до стрибків курсу валют, інфляції та знецінення грошей. Індекс Біг-Мака та інші нестандартні методи оцінки економічних показників дозволяють з року в рік порівнювати ці зміни й давати їм узагальнену і доступну для загального розуміння оцінку. Ці індекси не є точними, але їх можна зробити такими, проводячи подальші дослідження.

Список використаних джерел:

1. Josic H., Wittine, Z., Barisic, A. “Investigating the determinants of Big Mac index: a panel data analysis”, Research Gate. Zagreb, 2018. pp. 70-72.
2. Burgernomics – The Big Mac Index. The Economist. URL: <https://www.economist.com/news/2020/01/15/the-big-mac-index> (дата звернення:

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

01.03.2020).

3. The Big Mac index shows currencies are very cheap against the dollar. The Economist. URL: <https://www.economist.com/graphic-detail/2019/01/12/the-big-mac-index-shows-currencies-are-very-cheap-against-the-dollar> (дата звернення 01.03.2020).

4. Борщовий набір. Мінфін. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/markets/wares/foods/borzch.php> (дата звернення 01.03.2020).

Ведмідь М. О., Голобородько В. В.,
здобувачі вищої освіти СВО-бакалавр,
Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування,
Науковий керівник – **Романченко Ю. О.**, к.е.н., доцент, доцент кафедри
бухгалтерського обліку та економічного контролю,
Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава

СУТНІСТЬ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСАХ

Капітал є однією з найбільш використовуваних економічних категорій. Він є основою для створення підприємства і його господарської діяльності. Актуальність цієї теми визначається тим, що на даний момент не існує єдиного однозначного трактування цієї категорії, а це викликає незручності при веденні бухгалтерського обліку і складанні фінансової звітності. Можна виділити наступних вчених-науковців з України, що досліджували капітал: Дем'яненко М. Я., Коцупатрий М. М., Крупка Я. Д., Малік М. І. Месель-Веселяк В. Я., Пилипенко О. І., та багато інших.

Сьогодні у вітчизняній та зарубіжній практиці існує багато підходів до визначення сутності капіталу. Так, в бухгалтерському обліку під капіталом розуміють власність відповідної фізичної або юридичної особи на активи: майно і об'єкти (ресурси), які є на підприємстві [2].

В цьому розумінні капітал поділяється на власний і позичковий. Власний капітал – це частка в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язання. Сьогодні, фінансування підприємств за рахунок власних коштів посідає провідне місце в українській економіці.

Позичковий капітал характеризує частину активів підприємства, що надається в його розпорядження кредиторами. Інформаційними джерелами для аналізу капіталу підприємства є баланс підприємства (форма № 1), а також примітки до фінансової звітності (форма № 5).

Тобто, як бачимо, в бухгалтерському обліку є тлумачення власного капіталу, а не капіталу, як загального поняття.

Капітал є однією з ключових категорій фінансової науки та є важливим